

23_04_033

ny verden

TIDSSKRIFT
FOR MORALSK
OPPRUSTNING

NR. **12** 1972

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen, redaktør
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Leif Hovelsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Finn Harald Wetterfors

DANSK REDAKSJON:
Keld Jørgensen
Hans Wenck

ABONNEMENTSPRIS for et år
(12 numre):
Norge n. kr. 30,-
Danmark d. kr. 32,-
Sverige sv.kr. 20,-
Finland mk. 17,-
Løssalg i Norge: kr.2,50

NORGE:
Sophus Lies gate 5, Oslo 2
Postboks 1243, Vika, Oslo 1
Postgiro 12 579 - Tlf. 56 34 14

DANMARK:
Ole Olsens Alle 8
2900 Hellerup
Postgiro 18 51 51 Tlf. HE 6327

SVERIGE:
Sveavägen 34, 6., 11134 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tlf. 10 34 56

FINLAND:
Postgiro 11 20 95, Helsingfors

Utgiver: MORALSK OPPRUSTNING

© NY VERDEN

Tidsskrift for Moralsk Opprustning

Trykk: Br. Tengs, Oslo

Papir: 100 g Norprint fra Saugbrugs
foreningen

Forsiden:

Victor Sparres 140 m² store glass-
maleri i Ishavskatedralen i Troms sto
ferdig i sommer. Det skildrer Lysets
gjenkomst til jorden.

En detalj viser hvordan mennesket
får eksistens ved det lys som omgir
det.

Lyset som kommer

Et kunstverk har en begynnelsesfase og en avslutningsfase. Jor-
den er et slikt kunstverk. Det moderne menneske lever som del
og medskaper av kunstverkets siste fase.

Skaperen plaserte oss mennesker på scenen i livets store v
densteater. Men han måtte erfare at ikke alt utviklet seg som han
hadde tenkt. I stedet for å følge scene-angivelsene, ville menne-
sket agere i egen regi.

Vi ble innblåst evnen til å skape — det er i den forstand vi ble
til i Guds bilde. Men vi ville ikke nøye oss med det, vi ville selv
være Gud.

Når nå de mange små guder har satt historien i vranglås, må
den store Hånd gripe inn og rydde opp. En ny hovedaktør må
settes inn for å bevege dramaet mot sin mektige finale.

Det skjedde for 2000 år siden og det vil snart skje igjen.

Hvert menneske overalt er med i det store sluttspillet. Lyset
skal igjen flomme over verden. Vi er de mørke figurer som lyset
må få gjennomskinne.

V. S.

Fornyelsen som må fødes

Av Nils Gösta Ekman

Da Frank Buchman ga sin visjon for en åndelig og
moralsk fornyelse i Norden og verden (talen i Vis-
by, 1938), pekte han på tre stadier i denne for-
nyelsen: Vekkelse — revolusjon — renessanse.

Vekkelse var et velkjent begrep i Oxford-gruppen.
Men Buchman advarte mot å la fornyelsen stanse på
dette stadiet. «Hvis vi ikke sikter mot noe større,
det ute med oss.» Jesus nøyde seg ikke med vek-
kelsens syndsforlatelse. Han ville livsforvandling:
«Gå bort og synd ikke mere». Frank Buchmans mål
var forvandlede mennesker, fornyede nasjoner, en
forandret verden. Hans mål var en åndelig revolu-
sjon. På den tiden var *det*, som han selv sier i Vis-
bytalen, «et meget sterkt ord som ga sofakristne
gåsehud». For disse fantes det kanskje en «komfor-
tabel plass bak fronten. Men et steds i kamplinjen
vil vi finne de virkelige revolusjonære».

En ny epoke

Nå lever vi igjen i en vekkelsestid, men idag er
også *revolusjon* et aktuelt ord, og Frank Buchmans
ord har fått en profetisk nærhet: «Det avgjørende
er om de kristne kommer til å utforme en livsfiloso-
fi som kan sette Europa i bevegelse. Er dette de-
res politikk, deres program?»

For Frank Buchman var en åndelig og moralsk
revolusjon ikke et mål i seg selv, ikke noe endelig.
Hans visjon åpnet seg mot et tredje stadium: renes-
sance. I november 1938 formulerte han som Moralsk
Opprustnings mål en «moralsk og åndelig vekkelse
som leder til en åndelig revolusjon og en sosial og
økonomisk renessanse.»

Hva dette tredje stadium av fornyelse — «gjen-
fødelse av et folk, av individer, gjenfødelse av en
nasjon» — egentlig innebærer, har vi hittil tenkt
svært lite på. Visbytalen var en utfordring først og
fremst til Norden. Tiden burde nå være moden for
oss i Norden til å tenke gjennom hva som lå, og
ligger, i Frank Buchmans visjon om en renessanse.

Først må vi kanskje bli minnet om hva Buchman
selv peker på, nemlig at ordets opprinnelige betyd-
ning er *gjenfødelse*. Det er spørsmål om noe orga-
nisk som skal fødes og vokse frem, ikke konstrueres
og organiseres etter menneskelige teorier og ret-
ninger. Det nye må bygge på fortiden — hvordan
skulle man ellers kunne bedømme hva som er virke-
lig nytt, hvis man ikke har kunnskap om det som

har vært? En gjenfødelse innebærer også at den
nyskapende kraft er livets og til sist Skaperens egen
kraft, formidlet gjennom mennesker.

Renessanse er et kulturhistorisk begrep som
leder tanken hen på en fornyelse i kunsten og kul-
turlivet forøvrig. Ikke minst betydningsfullt og
karakteristisk i den fornyelse som Frank Buchman
og Oxfordbevegelsen tente i Norden, var at den i så
høy grad ble båret av «kulturarbeidere», av kun-
stens, litteraturens, skolens, og kirkens folk.

Frank Buchman ville redde og fornye «en kultur
i oppløsning». Dette forfall — idag mer åpenbart
og truende enn for 30 år siden — har sikkert sine
dypeste røtter i at menneskene ikke lenger regner
med en guddommelig Skaper, og at de som Paulus
skriver i Rom. 1. 25 «æret og dyrket skapningen
istedenfor Skaperen».

I en slik tid er det fare for at kunstnerne, og kul-
turarbeiderne i det hele, blir betraktet — og kanskje
betrakter seg selv — som «skapende» i feil forstand,
og fornekte både det sant menneskelige og det
overmenneskelig inspirerte i kunsten. Mid-
delalderens katedraler — Chartres er et lysende ek-
sempel — ble bygget helt til Guds ære av anonyme
kunstnere og håndverkere i fellesskap.

Alle kan være skapende

Frank Buchmans visjon om en åndelig og mo-
ralsk renessanse bygget på hans overbevisning om
at Gud har en plan for det enkelte menneske, for et
folk, for en kultur — ikke bare kunstnere og intel-
lektuelle — en skapende oppgave i fellesskapet.
Betingelsen er at vi er villige til å lytte og lyde.

Dette skal ikke forstås slik at Gud taler til men-
nesker bare med ord. Han har gjennom alle tider
også talt til mennesker gjennom visjoner. Slik talte
han ofte til profetene i det Gamle Testamentet i
drømmer eller syner. Og slik har Han talt til kunst-
nerne i de visjoner som møter oss i billedkunsten.
Slik har Han også talt til musikkens mestere. For
en fantastisk evne til å lytte det må ligge bak Bachs
og Bethovens verk.

Forusetningen for en renessanse i Frank Buch-
mans mening må vel være den «inspirasjon» som de
store fornyerne i kulturhistorien selv opplevde som

Forts. neste side

En orkidé - eller nærende brød

Nordisk weekend i Båstad

Kunsten betraktes som en orkidé i dagens verden. Men den skulle være nærende brød i en verden som sulter.

Disse ordene av den finske kunstneren Lennart Segerstråle ble en sammenfatning av en nordisk weekend omkring dagens kultur-spørsmål, som samlet over hundre deltagere fra sju land på Stiftsgården i Båstad, 15 mil sør for Göteborg, 24.—26. november.

Professor Segerstråle sto som en av innbyderne til konferansen sammen med initiativtagerne, maleren Waldemar Lorentzon fra den kjente «Halmstad-gruppen» og hans frue Ingrid. Blant innbyderne var også den norske maleren Victor Sparre.

En utstilling ble arrangert på Stiftsgården i forbindelse med konferansen. Hele Halmstad-gruppen var representert blant de tilsammen 27 utstillere og 90 kunstverk — olje, akvarell, tekstil m.m., deriblant samisk kunsthåndverk.

— Hvordan får man en ny kultur? Waldemar Lorentzon stilte spørsmålet i ett av sine innlegg under konferansen.

— Jeg tror det er gjennom et nytt menneske — en ny verden, det er en enkel formulering. Men hvem skal begynne? Hvem tror dere? Tenk om det er jeg, eller du?

— Hele vår kultur lider av intellektualisering og politisering, hevdet Lennart Segerstråle. Politikken er ofte blitt en avgud, en kamp om hvem som har rett, uten normer for hva som er rett.

— Det gjelder ikke for oss å få det bedre og mer bekvemt, men å få et tilfredsstillende svar på spørsmålet hvorfor vi lever. Seieren er ikke en sofa. Denne konferansens oppgave er å gi håp. Vi trenger en

klargjørende sannhet og en kjærlighet som forener. Løsningen av livets paradoks ligger i en forening av vanmakt og Allmakt.

Det skapendes dypeste hemmelighet, som vi har begynt å lære under denne konferansen, er å lytte til og adlyde Ham som skaper gjennom oss. I denne sammenheng blir vi alle skapende. Der forsvinner all den vanlige tenkningen i grenser og ulikheter.

Maleren Erik Olson polemiserer mot den vanlige oppfatningen at bare kunstnere er skapende. Kunstnerne skaper ikke. Det er Gud som skaper. Alt finnes i Guds tanke, og grunnlaget for skaper-prosessen er at vi alltid støtter oss på Skaperen. Han gir stadig sin Hellige Ånd, og det er alltid dit vi må vende oss. Men der Ånden virker, der finnes også demonene. Det gjelder å kunne skille mellom åndene, og derfor er det fantastisk med 'den stille stunden', der man kan kontrollere sine tanker med de fire absolutte normene og med bønn.

Et av de mest inspirerende innslagene i Båstad-konferansen var presentasjonen av Richard Tegströms og Lars Piraks fargefilm «Konstens hender», en skildring av lapplandsk natur og kultur i form av det tradisjonsrike samiske kunst-håndverket. Sammen med samekunstnerinnen Laila Spik ga kunstneren Lars Pirak et høyt oppskattet bidrag til programmet.

Under konferansen kom det også frem tanker om at utstillingen skulle vises andre steder i Europa. Også i andre former og sammenhenger kan man regne med at den nordiske kulturkonferansen i Båstad blir startpunktet for en fortsettelse mot den åndelige og moralske renessanse som Frank Buchman ga som en visjon og en utfordring til Norden.

normer — ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet — som rettesnor.

Jesus talte på sitt språk om en renessanse, en gjenfødelse av mennesker som betingelse for Den Hellige Ånds ledelse og Guds rikes fremvekst. Er ikke dette den samme visjonen som Frank Buchman fornyet på vår tids språk i Visby-talen?

Nils Gösta Ekman.

Fornyelsen...

Forts. fra forrige side

hemmeligheten bak de store kunstverkene, tankebygningene, oppdagelsene, oppfinnelsene, de store uselviske initiativene. Og som vi vel alle i det minste aner som indre klarsyn og ledelse ved de avgjørende veiskiller i vårt liv. Jeg tror at Frank Buchman klarer og enklere enn noen annen i vår tid har vist veiene til denne inspirasjon. Til at vi kan bli Skaperens medarbeidere for en renessanse som kan redde og fornye vår kultur i forfall, med absolutte moral-

Kulturarbeidere møter en kultur

Den som prøver å definere ordet kultur, merker hvordan ordene tørker i munnen. *Det levende livet* overbeviser.

Kamera-trollmannen Richard Tegström fra Umeå har laget en film omkring samekunsten, som gir oss begrepet kultur i et lynglimt.

Konstens hender viser husflidskunstneren, grafikeren og maleren Lars Pirak fra Jokkmokk i virksomhet i sitt miljø. Reineieren Jovva Spiks reinflokker flyter forbi i nærbilder. Vi ser en praktfull, håndarbeidet kvinnedrakt — en dronnings reisning. Seige grener samles inn til kurvpletning, kniplingsmønster i en bruksgjenstand. Gjennomført skjønnhet og stil. Over menneskene er det ro og verdighet. Alt synes å ha en sammenheng.

«Liksom Vårherre bruker tid til å skape blomster, får et håndarbeide ta tid,» sier Lars Pirak. «Da gir det menneskene glede og trygghet.»

«Da jeg valgte dette yrket, var det fordi det gir anledning til stillhet, til å tenke. Det vi trenger mest i en brytnings-tid.»

Ukjente toner og noen fakta om et folk

Å høre en ekte joik, er ikke alle søringer forunt. I det små-kuperte og idylliske Halland i Sør-Sverige møter en av samenes tradisjonelle sanger. Pirak er et naturtalent: Språket forsto vi ikke, men vi så for oss den hvite reinen med bliss i brystet, som løp fra den håndfaste «gumman» og forsvant for alltid.

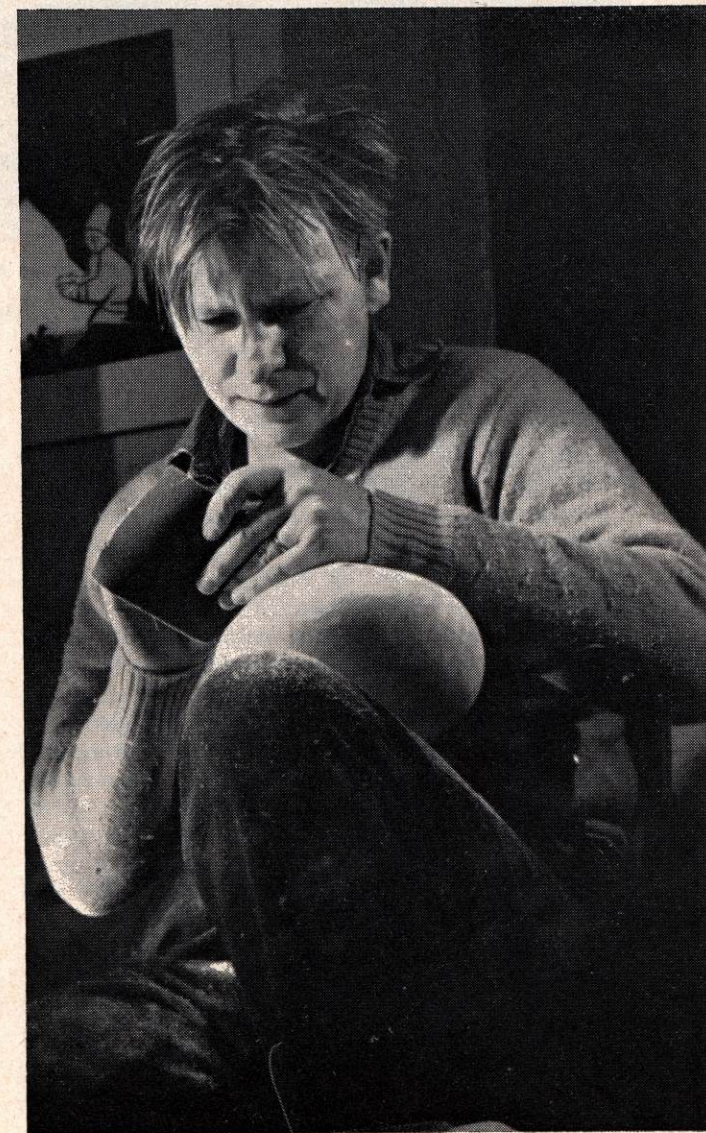
— Hva betyr det at samene har en 'åndelig kultur, Lars Pirak? Det sa du engang.

— Man tenker mye der oppe på viddene. Gud er i fjellene, der møter man stillheten. Joikeren og fortelleren jeg skildrer i et trykk, sa at han ba til Gud da han styrtet utfor fjellet med reinflokken sin. Han lå der uten mat, tenkte på å slakte hunden. Men på *sjetten dagen* kom det et menneske og reddet ham.

Læstadius preket for samene. Mot drukkenskap, men også at det skulle finnes kjærlighet mellom mennesker; glede, en tro på fremtiden.

Same-kunstneren Lars Pirak i sitt atelier.

Senere ble sameforeningene dannet på begynnelsen av 1900-tallet, først den såkalte Wilhelminaforeningen. Der fikk vi prinsipper for samenes kulturutvikling. «De unge skal fostres moralsk og åndelig». Med det menes at mennesket er skapt i Guds bilde. Det må en ta hensyn til i oppdragelsen.

Laila Spik bruker den gamle same-teknikken med tvunnet tinn-tråd på filt i mange farger.
Motiv: Fjell-landskap med sol (Arstidene).

Så kom folkehøyskolen i Sorsele, grunnlagt i 1942 av blant andre lærerinnen Karin Stenberg og biskop Bengt Jonzon, som preget skolens ånd.

Jokkmokk sameforening ble grunnlagt i 1934 av en av de store samelederne, *Jovva Spik*. Han skulle ha vært med oss her, om det ikke hadde vært for reinen som skulle «skilles».

I 1956 var det vel, skjenket Jovva Spik det største reinsdyrhornet som noen gang er funnet i Jokkmokk, til *Frank Buchman*. Spik hadde sett skuespillet *Oya som forsvinner* og lest en bok av Buchman; han syntes man skulle hylde en mann med en slik ideologi. Min frue og jeg fikk æren av å gjøre reisen til Frank Buchmans fødselsdag, en fantastisk tur til London. Det var da han ga oss sin visjon av same-nes store opgave. Vi skulle gi verden og Norden en rettesnor for hvordan menneskene skal leve — om vi selv lever etter absolutte normer.

— Hvordan arter det seg så, møtet mellom deres kultur og den svenske «jämlikhetskulturen»?

— Den gamle tradisjonen er ennå levende. Min mor, for eksempel, snakker bare samisk. Hun kan ikke gjøre seg forstått på svensk. Det var lite skole-

gang for henne. Det samme med meg, forresten. Jeg har seks års folkeskole. Jeg kunne ikke svensk før jeg gikk i 3. klasse, da begynte jeg å forstå hva lærerinnen sa. Derfor tenker jeg oftest på samisk.

Men vi lærte oss den gamle naturfilosofien, og bibelen fantes alltid. Det kristne budskapet fikk vi lære som barn.

Det er vanskelig å leve der oppe som en minoritet, for vi har en majoritet som bestemmer over oss. Vi har en gammel livsform, men vi har så lite vi kan si til denne majoriteten, for vi har ingen praktisk mulighet til det.

Egentlig trenger vi en riksdagsmann som bare velges for å tale vår sak.

Det er mye som gjør samene bitre. Landet tas fra dem, det bygges demninger og gruver på de tradisjonelle rein-områdene, osv.

— Er det noe realistisk håp om å stanse og snu den utviklingen?

— Hvis man forvandler mennesker. En gang hørte jeg en gruvearbeider fra Kiruna be samene om unnskyldning for sin holdning. Det ga stort håp om at en mentalitetsforandring er mulig.

Og vi må fri oss fra bitterheten. Det forsøker jeg

Kunstens vesen

Utdrag av Alexander Solsjenitsyns Nobel-tale

Liksom den tvilrådige innfødte, idet han har plukket opp en underlig ting: Har det skyllet inn fra havet? Er det noe som er kommet til syne under sanden? — en navnløs gjenstand, falt ned fra himmelen? Sinnrikt i sine krummede linjer, funkler den først matt og så med et klart glimt av lys. Liksom han snur og vender på den og prøver å finne ut hva den kan brukes til, liksom han prøver å oppdage en eller annen verdslig funksjon som han selv kan fatte, uten overhodet å drømme om at den kan ha en høyere anvendelse.

Slik er det også med oss, der vi holder Kunsten i våre hender, og selvsikkert regner oss selv for å være dens herre. Freidig styrer vi den, vi fornyer, reformerer og sender ut erklæringer om den, vi selger den for penger, vi bruker den for å behage dem som sitter ved makten. I det ene øyeblikk gjør vi kunsten om til forlystelse — like til nattklubber og populære døgmelodier, og i det neste øyeblikket griper vi til den for å utnytte den som nærliggende våpen for politikens vekslende behov eller for begrensede samfunnsmessige mål. Men kunsten blir ikke skitnet til ved våre anstrengelser, og den fjerner seg heller ikke fra sitt sanne vesen, men i hver enkelt situasjon og ved hver enkelt anvendelse gir den oss del av sitt skjulte indre lys.

Skal vi noensinne øyne *hele* dette lys? Hvem vil våge å si at han har trukket opp grensene for kunsten og regnet opp alle dens fasetter?

Den ene kunstneren ser seg selv som skaper

av en uavhengig åndelig verden. På sine skuldre lesser han hele foretagendet med å skape denne verden, å befolke den med skikkelser og å bære det altomfattende ansvaret for den. Men ryggen hans luter under tyngden av ansvaret, for han er ikke i stand til å makte slik en byrde. Akkurat som menneskene overhodet, når de har erklært seg selv for å være tilværelsens midtpunkt, ikke har lyktes i å opprette noe harmonisk åndelig system. Og hvis vanskjeppen tar makten over ham, legger han skylden på vår verdens evindelige disharmoni, på den innviklede elendighet i vår tids spaltede sjel, eller på almenhetens dumhet.

*

En annen kunstner, som oppdager en høyere makt over hans egen verden, arbeider gladelig som en ydmyk lærling under Guds himmel. Men i mellomtiden blir hans ansvar for alt som er skrevet eller avbildet, og overfor sjelene som oppfatter hans verk, mer krevende enn noensinne. Likevel er det ikke han som har skapt denne verden, det er ikke han som styrer den, det er ingen tvil om tilværelsens grunn. Kunstneren må bare være dypere vår enn andre mennesker over verdens harmoni, over skjønnheten og hesligheten i menneskenes bidrag til den, og bære sitt budskap frem til medskapningene så tindrende klart som det er mulig. Og i ulykke, og endog på tilværelsens bunn, i nød, i fengsel, under sykdom, — hans bevissthet om en uforanderlig harmoni forlater ham aldri.

å uttrykke i min kunst. Jeg har mine fredens, håpets og gledens fugler. På smykkene har jeg et solkors, noe som gir menneskene håp, forener deres tanker med Guds tanker.

Hvis vi begynner å forstå hverandre på det menneskelige plan, er det håp.

Fremfor alt er det viktig for oss samer at vi har en målsetting for vår kultur i en større sammenheng, i en tid som denne. Det er nødvendig å gå inn

i en målsettingsdebatt, for skolen, kunsten, osv.

— Hva mener du om politisk kunst, generelt?

— Jeg tror vi mennesker er skapt til noe annet enn å følge parolene fra ett eller annet politisk parti. Når våre same-problemer løses, skjer det vanligvis på et tverr-politisk grunnlag. Det man kaller politisk kunst, setter menneskegrupper opp mot hverandre.

E. R. H.

Mohan Bhagwandas.

Identitet og bestemmelse

Hvilken rolle kan minoritetene spille i verden?
Forfatteren, Mohan Bhagwandas, tilhører selv en av dem.

oss andre. Fordi mor var «burgher», ble vi ofte sett på som et «vestlig element». I indiske kretser følte vi oss utenfor fordi vi ikke fullt ut var borgere av India. På samme tid betraktet mine klassekamerater meg som inder. De mente jeg var sønn av en rik kjøpmann og bare lot som om jeg var fattig.

Derfor fikk jeg etterhvert motvilje mot å ha indisk far. Jeg ble selvopptatt, stille og bitter. Min far grep til alkoholen for å drukne sin sorg og istedet ga han alle oss andre mangfoldige sorger. Jeg begynte å hate ham.

Det var på dette tidspunkt at en av mine klassekamerater gjennomgikk noe vi kalte en Saul-til-Paulus-forvandling i sin holdning og livsførsel. Det var høyst interessant. Jeg spurte ham hva som hadde hendt og han fortalte meg om Moralsk Opprustning. Fra min desperate leting etter identitet hjalp min venn meg til å finne en følelse av bestemmelse, som han sa Gud ville vise meg hvis jeg lyttet og adlød.

Den første tanke jeg hadde da jeg slik begynte å lytte til Gud, var at jeg skulle be min far om tilgivelse for min bitterhet mot ham. Da jeg gjorde dette, fortalte han meg om seg selv, og for første gang lærte jeg ham virkelig å kjenne. Langsomt begynte frykten og hatet som hadde slik makt over meg, å viskes ut. Jeg fant en ny kjærlighet til min far.

Bygge broer

Jeg så også at det var mulig å bli glad i mitt land, Ceylon, og få en lidenskap for at landet skal finne sin oppgave i verden. Istedet for å ville skjule min indiske opprinnelse, fant jeg en ny stolthet og glede over å tilhøre India. Jeg følte meg ikke lenger mindreverdig i forhold til andre, og fant istedet at forskjellen mellom dem og meg var en fordel når det gjalt å lære å samarbeide.

Vår familie har nå emigrert til Australia. Istedet for å oppleve en ny identitetskrise mens vi ble australiere, har vi faktisk noe å gi. Vi kan bygge broer mellom mennesker og lære å elske Australia som vårt eget. På denne måten kan vi være med å styrke båndene mellom Australia og Asia.

Intet kan hindre en minoritet eller en gruppe i å lytte til Gud og finne Hans plan. Heller enn å til-

trekke oss oppmerksomheten gjennom vold kan vi begynne å spille en forsonende rolle mellom nasjonene. Kan hende er det Guds bestemmelse for minoritetene at vi skal gi slipp på vår bitterhet — som ofte er velbegrunnet — og gi oss i kast med å lege hele menneskehetens dype sår.

MOT UAVHENGIGHET

Papua — Ny Guinea er et land i utvikling, et land av økende betydning og interesse for resten av verden der det ligger som en bro mellom Australia og Asia. Med sine rike natur-ressurser og sin befolkningsmessige mangfoldighet går landet inn i full uavhengighet i nær framtid.

«Mye er under forandring, både i Papua — Ny Guinea og verden forøvrig. Spørsmålet er bare *hvordan*,» heter det i innbydelsen til en MRA-konferanse ved Papua — Ny Guineas Teknologiske Institutt i Lae 13.—20. desember. På tre språk, pidgin, motu og engelsk, gir innbydelsen blant annet disse punktene for den forandringsprosessen landet bakser med:

— En effektiv politisk og økonomisk forandring er mulig når menneskenes motiver blir annerledes.

— Et forenet land må bygges på familier med indre enhet.

— Det som teller, er karakteregenskaper — ikke hudfarge.

— Gud har en plan for hvordan alle problemer kan løses og en plass for det beste i alle kulturer. Men forutsetningen er at medlemmene av de forskjellige stammer og raser sammen lærer å bringe i orden det som er galt og urettferdig.

Invitasjonen siterer gruveministeren i Papua — Ny Guinea, Paul Lapun: «Idet vi har fått vår selvråderett og forbereder oss på uavhengighet, trenger vi den rette mennesketypen å bygge på. Etter uavhengigheten vil vi enten finne oss selv igjen som et skip knust mot et rev, eller som en skute med stø og god kurs.»

16 mm FILMER

til bruk i gymnasiesamfunn, elevlag, studentfora, hjem, menighetsarbeid, militærleire, ungdomsorganisasjoner, etc.

Til lykke med dødsdagen

tar opp generasjonsmotsetningene, rasekonflikten, religiøsitet og hykleri, tro og videnskap.

Farger — 90 minutter — leie: kr. 120,-

Mr. Brown kommer ned fra fjellet

er et drama om tre mennesker — en neger, en prostituert, og en biskop — som er på vei opp et fjell for, som negeren sier, å ha en «toppkonferanse med Gud». På toppen av fjellet finner negeren — Mr. Brown.

Hva hender når Mr. Brown blir med ned fra fjellet og møter den moderne verden? Blir den røde løperen lagt ut for ham, eller blir han korsfestet? Hvem er det som skader ham mest, hans venner eller hans fiender? Hva har han å si vår tid om rase-spørsmålet, om sex, om barmhjertighetsdrap, om kirkens stilling i dag?

Svart/hvit — 90 minutter — leie kr: 70,-

Orkan over Afrika

Frykt, hevsn og mistro mann og mann imellom — stammefeider og opprør ryster et afrikansk samfunn. Hvor ligger nøkkelen til stabilitet og hurtig utvikling for Afrikas 250 millioner mennesker? Dette er bakgrunnen for filmen. Ypperlig fotografiering av den svenske kameramannen Richard Tegström.

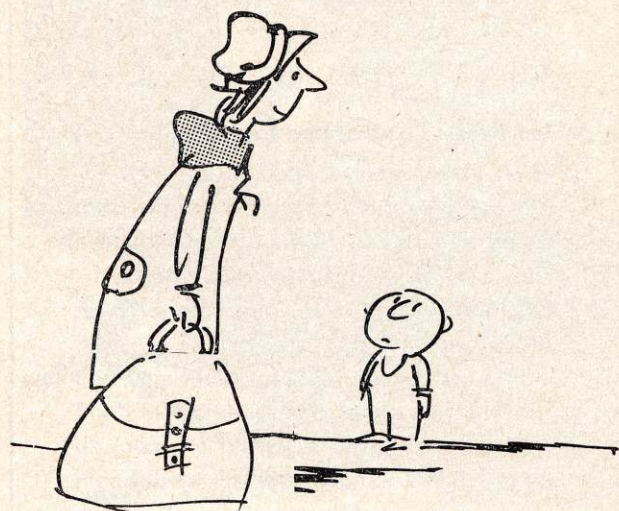
Farger — 80 minutter — leie: kr. 100,-

Samtlige filmer med norske tekster

Kan bestilles fra:

Moralsk Opprustning,
Postboks 3018, Elisenberg,
Oslo 2
Tlf.: 44 67 78

Tryggere kan ingen fare

Næ-hei, sier minsten, tre år.

Mor skal reise bort noen dager. Det er ikke så enkelt som det høres, her i de store avstandenes land Norrbotten. Jernbanen rekker ikke fram alle steder. Bussforbindelsene er dyre, og vanskelig er det å få tidene til å passe sammen. Men har man bil, går det bra. Spørsmålet er bare om mor bør kjøre 15 mil alene på vinterveiene. Mørkt er det, og veien går lange strekninger gjennom ensomme skogstrakter og hedemarker. Reinsdyr kan dukke opp langs veien. Harer kan hoppe over kjørebanen. Eller det står en morsk reingjeter-hund bredbent i et kryss. Det gjelder å ha øynene med seg.

Men dette kurset i Kiruna skulle mor helst være med på, og nå holdes det familieråd. Kan mor reise hele veien alene? Etterlate far og de fire barna hjemme? Mor sier: «Vi får vel be om at Gud er med meg i bilen og hjelper meg å kjøre bra.» «Næ-hei,» sier minsten, tre år. «Gud skal være hjemme her hos oss.»

Slik blir det et glad farvel og en glad gjenkomst.

Reisen gikk bra, hjemme er det gått bra. Så fantastisk, synes mor, at Gud kan være alle steder samtidig. Og så bra at mor i dette tilfellet ikke var viktigere enn Gud for en som bare er tre år. Kanskje eldre og «klokere» personer har noe å lære?

Barn og Gud. Et stort emne. Skal man vente med å forklare noe om Gud til barna anses store nok til å «forstå»? Eller ligger det her erfaringer på et annet plan enn intellektets? Firebarns-moren i Norrbotten har en hel del å fortelle.

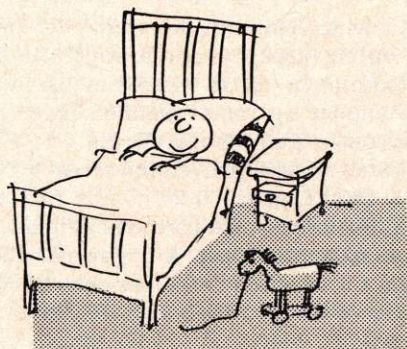
Med den yngste gutten ble det slik at mor leste aftenbønn ved sengekanten helt fra den tidligste begynnelsen. Det finnes fine bøker med vers og bønner for barn. En bønn for de aller minste handler om at Gud er så nær at han er som puten du sover på og lakenet i sengen. Å lese den lille bønningen ble en tidlig tradisjon.

Men en kveld da gutten var ca. 2 1/2 år, reiste han seg plutselig opp, sto i sengen og holdt i kanten. «Gud gå eget hus. Gud ha egen seng,» sa han meget bestemt. Forbløffet over sønnens selvstendighetserklæring begynte mor å undre seg på om hun hadde tatt helt feil. Om hun var en dårlig psykolog.

Noen uker fremover leste man så en annen aftenbønn. En kveld spurte mor: «Nå, hvordan er det med Gud?» Med sitt aller mest sjarmerende smil sa lillemann: «Gud er snill, Gud er så glad. Gud er alltid glad. Peter være hjemme hos Gud.»

Det syntes mor var en fin beskrivelse. Andre forklaringer var overflødige.

G. J.

Studenter oppdager "Cross Road"

Studenter har en tendens til å oppdage alt som smaker av revolusjon. *Cross Road* på Westminster Theater behøvde ikke å vente lenge. Denne oppsetningen, som er bygget over Frank Buchmans liv og Moralsk Opprustnings verdensarbeid, mer enn smaker av revolusjon. Den trekker publikum med i et forsøk på å omforme samfunnet.

Under overskriften «MRA — et spørsmål om prioriteter» omtaler London University College's uke-magasin *Pi* både selve oppførelsen på Westminster Theatre og MRAs grunnprinsipper.

«Frank Buchman hadde et enkelt syn på livet, som fortjener en anbefaling,» skrev anmelderen i *Pi*. «Og lytt til hver enkelt skuespillers begrunnelse for at de er med. En enkel ting som går igjen, er at de har sluttet å hate noe, og tvunget seg selv til å møte livets virkelighet og sitt eget ansvar.» Akt 2, skriver anmelderen, «er bemerkelsesverdig, for her ser man hvordan mennesker som etter all logikk skulle hate hverandre, lærer å ha tillit til sine tidligere fiender.»

Tre av aktørene i Cross Road.

London polytekniske studentforbunds avis *Pepys* anmeldte forestillingen under overskriften «En hovedvei fremover». *Felix*, Imperial College's organ, sa: «Kynikere smiler kanskje, men her er det noe ekte som er forfriskende.»

Cross Road settes nå opp en kort stund i Oxford, og er avløst av den tradisjonelle julepantomimen *La bikkja beholde beinet* på Westminster Theatre.

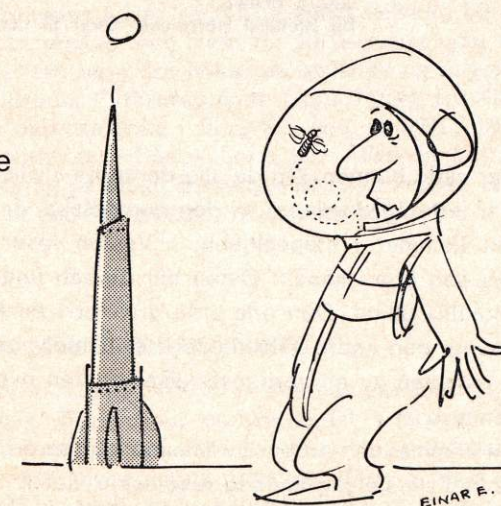
UTSYN

Dette er en av 26 tegninger av Einar Engebretsen, som alle handler om høyaktuelle temaer i vår tid. Vi nevner noen få:

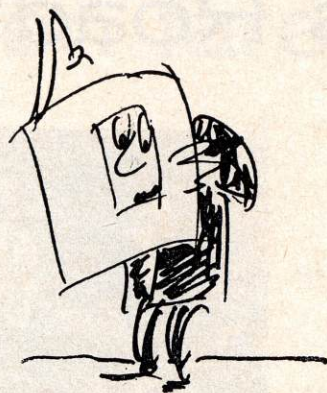
- Fremtidsforskeren
- Fremmedgjøring
- Boligkontrakten
- Fremskrittet
- Konformistene
- Den permanente revolusjon

Tegningene er samlet i et hefte — Bare kr. 6.-

Kan bestilles fra: Moralsk Opprustning, Boks 3018, Elisenberg, Oslo 2

klippet

Det kollektive hatet er ikke en spontan foreteelse. Det settes i system, for å manipulere massene. Det er hatet som fortjener å kalles «opium for folket».

Herbert Lüthy, historiker og forfatter, Basel.

Utenrikspolitikken dreier seg om mennesker, om hvordan menneskene prøver å bli lykkelige, hvordan de famler seg frem mot et liv, der et lands trygghet ikke blir kjøpt på bekostning av et annet, der menneskene kan leve som Skaperen mente det — som individer, ikke som dyr i jungelen.

Georg Brown, fra Richard Herrmans 'Over til London'.

«Vi har nådd bunnen. Og da alle de andre sivilisasjoner har latt seg dominere av den europeiske, er hele verden kommet i støpeskjeen. I Vesten løser alle verdier seg opp i kaos, i Østen blir de satt under et partipolitisk diktat. Den ene side drukner i en kamp av råskap, den andre vansmekter i en åndelig ørken. Bare fødselen av en verdenssivilisasjon kan overvinne denne krise.

Den kommende verdenssivilisasjon kan bare forbedres ved en sjelelig-åndelig revolusjon, det vil si ikke med vold, men ved oppvåkning, ikke ved klassekamp, men ved oppslutning av våkne individer fra alle samfunnsklasser.

Nye sivilisasjoner pleier å spire opp fra mer eller mindre helstøpte personligheter, som i kraft av sin integritet også kan gi opprinnelse til integrerte samfunn. For visse sosiale mindretall — ved en anledning betegnet som jordens salt — er det å forsone motsetningene i sin egen personlighet, og derved bli ett med altets opphav.»

Dr. philos. Jeremi Wasintynski i Aftenposten.

Hvis man fratar mennesket muligheten til å velge, opphører det å være menneske.

Nils-Hugo Geber i tidsskriftet «Chaplin».

«... det er dei økonomiske kreftenes frie spel, og det frie val av konsumvarer, som er skuld i den økologiske krisa på jorda. Det er derfor i vår tid like stor grunn til å slåst mot 'retten' til å bruke pengar og ressursar etter eige ønske, som det i si tid var til å slåst mot 'retten' til å drive slavehandel. Kampen mot det frie konsum er den sentrale etiske kampen i siste delen av det tjuande hundreåret. Taper vi denne kampen, kjem syndfloden for alvor.

Paradoksalt nok kan vi altså seie at kva slags økonomi vi skal bygge ut i framtida, det er ikkje avhengig av økonomiske, men i siste instans av moralske retningslinjer.»

Hartvig Sætra i «Populismen i norsk sosialisme».

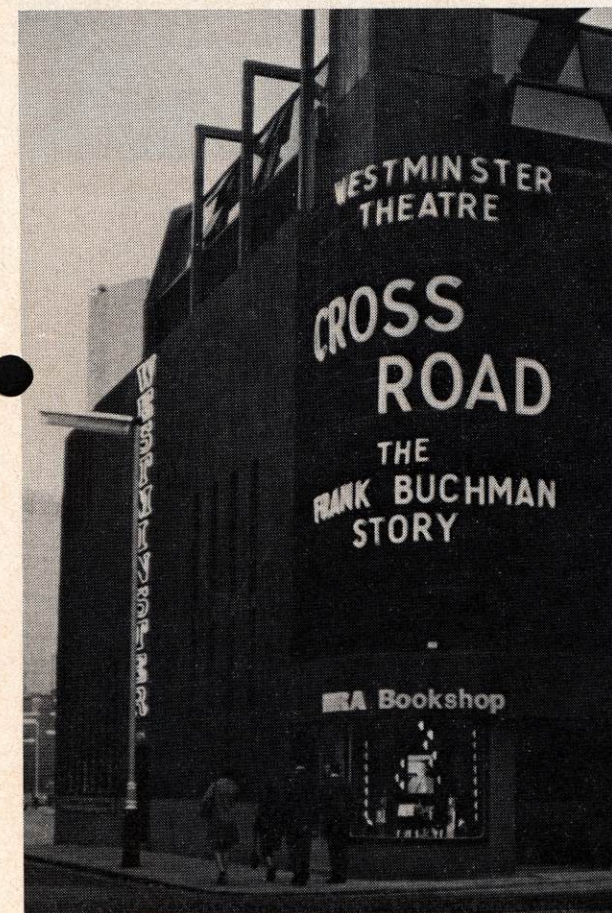
Kort nytt

JUL OG NYTTÅR I CAUX

Spesielt familier ønskes velkommen i Caux over juledagene i år. Det er opptakten til en konferanse som strekker seg til 7. januar 1973, og tar opp spørsmål omkring hvordan vanlige mennesker lever og arbeider sammen, i familien, i fabrikken, på skolen og ved universitetet. Fremmedarbeidere og studenter ventes til siste del av konferansen.

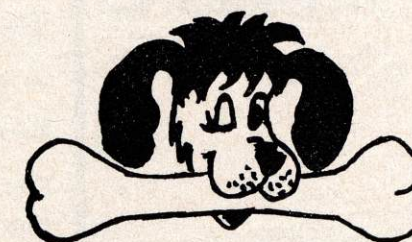
BOKHANDEL TILKNYTTET WESTMINSTERSENTRET

I forbindelse med Westminster Theatre, MRAs scene i London, er det i disse dager åpnet en ny og moderne bokhandel, hvor MRAs litteratur på mange språk er å finne. Se bilde under.

HUNDEN SOM HAR NI LIV

Peter Howards uforlignelige jule-stykke *La bikkja beholde beinet* spilles nå på Westminster Theatre, London, for niende gang og på niende året.

Det som skjer i dette skuespillet, er at mennesker forvandles til dyr og blir mennesker igjen, alt ettersom de onde eller de gode kreftene får makt over dem.

SVART OG HVITT I CARDIFF, S. WALES

En såkalt «read-in» på 12 stive klokketimer lanserte den walisiske utgaven av den revolusjonære håndboken *Black and White Book* i Wales 24. november. Formannen i Det walisiske språk-selskap og to katolske prester var blant de 40 personer som skiftet på å lese høyt fra boka, på walisisk og engelsk avvekslende. Fylkesrådmann Glyn James fra Glamorgan omtalte boka i *Bore Da*, som er BBCs program på walisisk. «Denne boka har allerede hatt sterk virkning på meg personlig,» sa Glyn James. «Det betyr at den kan påvirke hvem som helst!»

OG I WINTERTHUR, SVEITS

Martini-marken i Winterthur har gammel tradisjon, liksom Mo-marken på Østlandet i Norge. Mellom boder med pølser, brente mandler og luftballonger var det i år et nytt innslag: *Das Schwarz-Weiss Buch* ble budt fram, sammen med en kopp rykende kaffe. Her var det ikke først og fremst spørsmål om å gjøre gode forretninger, men å konfrontere kjøperen med en revolusjon.

DEN LILLE SVART- HVITE

THE BLACK AND WHITE BOOK
— en håndbok i revolusjon
Bare kr. 5,-

Kan bestilles fra
Moralsk Opprustning
Boks 3018, Elisenberg
Oslo 2

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

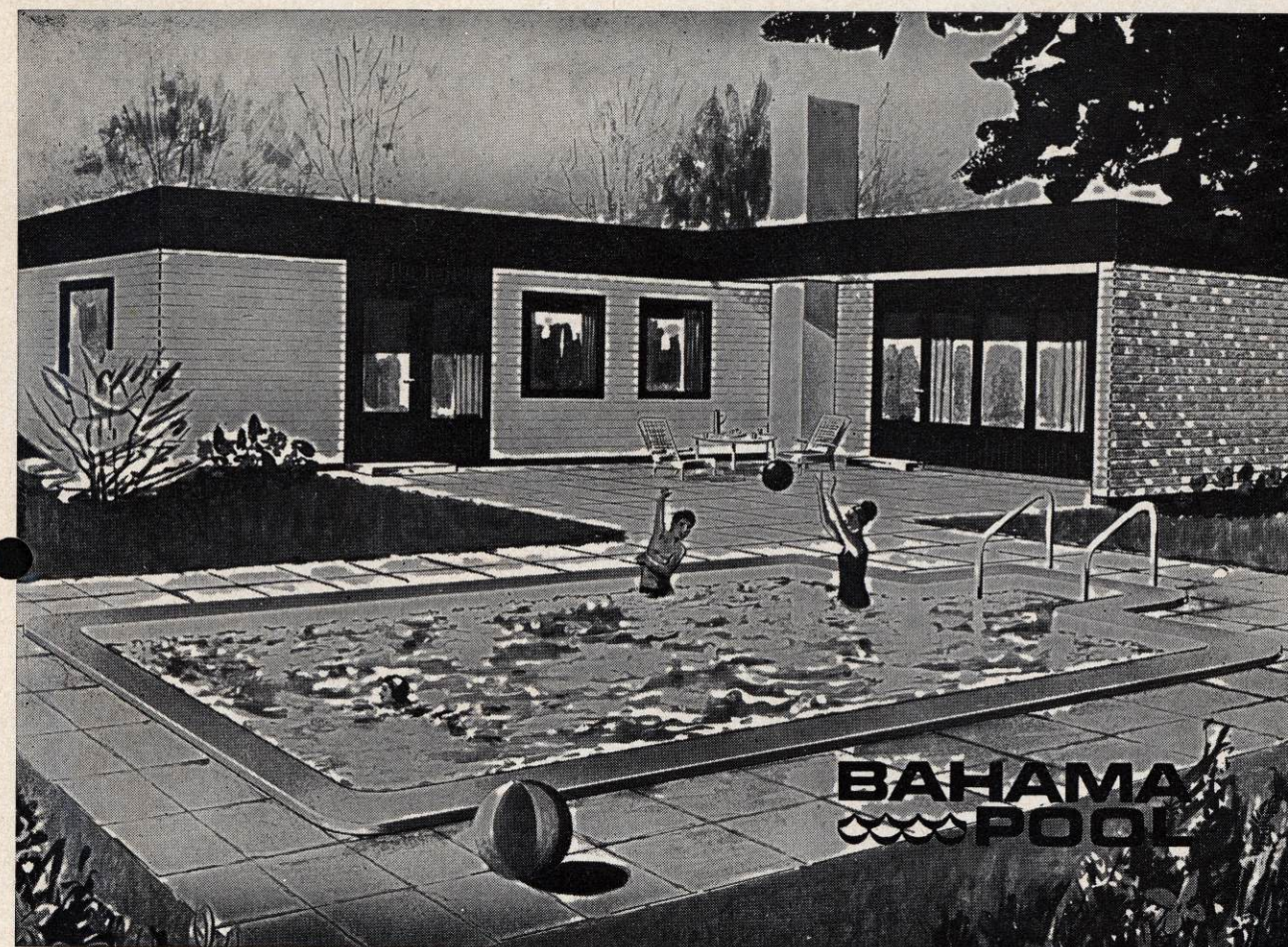
80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

Bruk
kvalitetsprodukter
fra

A S SABA

Exklusiv swimmingpool i glasfiberarmerad plast (6–8 mm väggjocklek) **13.800:-**

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper härigenom helt ifrån arbete och kostnader för formsättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvärmare, bräddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13.800:- kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms.)

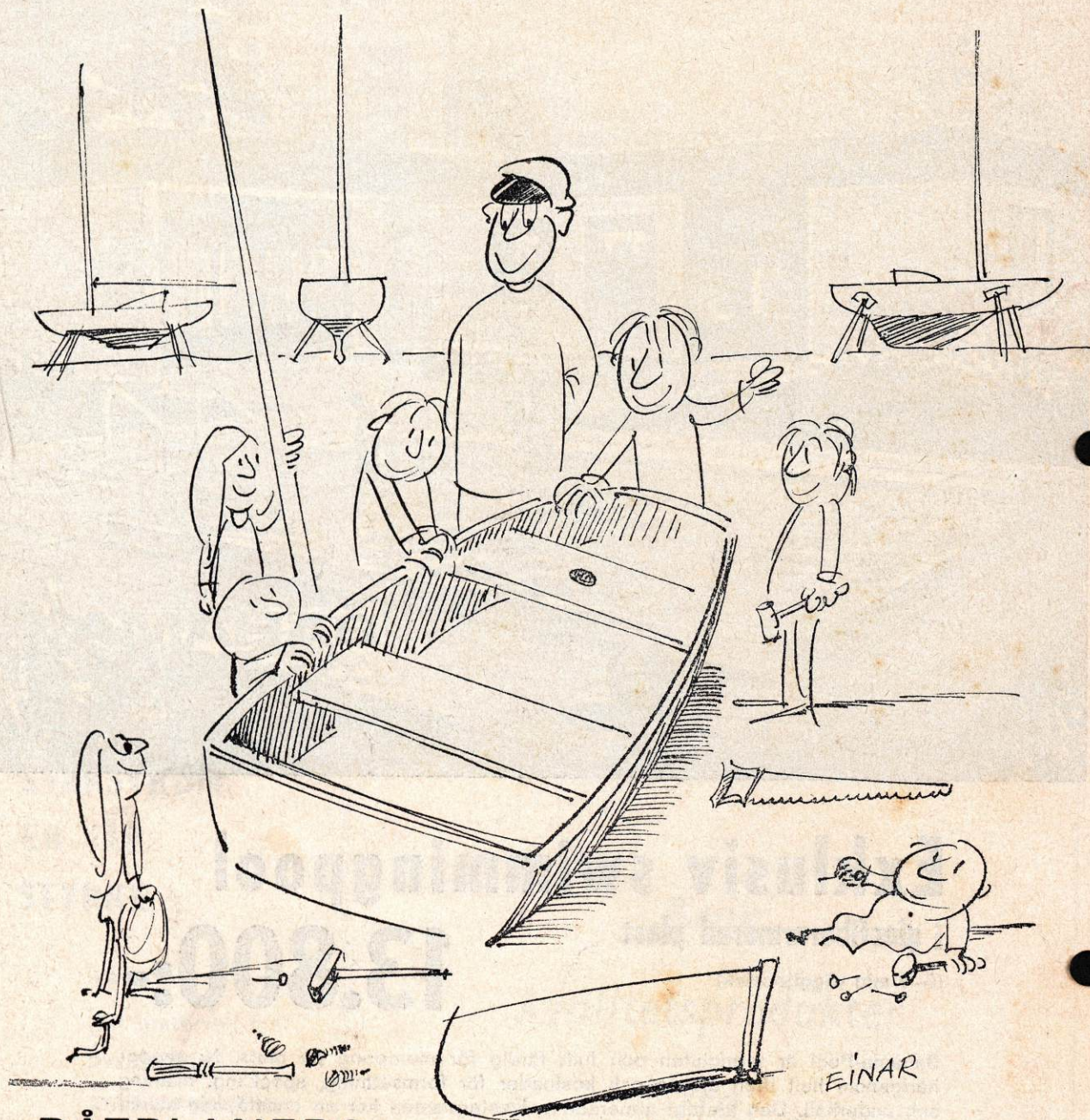
Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel. 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådspør

Båt-PONTUS

Gøteborgs

Frihavn

Tel: 51 07 04

Båt
PONTUS